Het jaar 1550

De opvolger van Paulus III, paus Julius III (1550-1555), heropende **het Concilie van Trente** in 1551.
Het oprukken van keurvorst **Maurits van Saksen** in 1552 onderbrak de vergadering evenwel voor twee jaar. Althans, men had na die twee jaar weer bijeen willen komen. In werkelijkheid echter duurde het tien jaar voordat paus Pius IV (1559-1565) de kerkvergadering opnieuw bijeen riep.
Ferdinand, die zijn broer Karel V als keizer was opgevolgd, deed een beroep op de paus om de strenge wetten van de rooms-katholieke kerk wat te matigen.
Hij verlangde bijvoorbeeld **opheffing van het huwelijksverbod voor priesters**.
De keizer hoopte altijd nog op een verzoening tussen beide partijen. Zijn inzet was tevergeefs, want de bisschoppen weigerden zijn wensen in te willigen.

16 januari 1549 – n.s. 1550 - Hondenslagers – Resoluties A

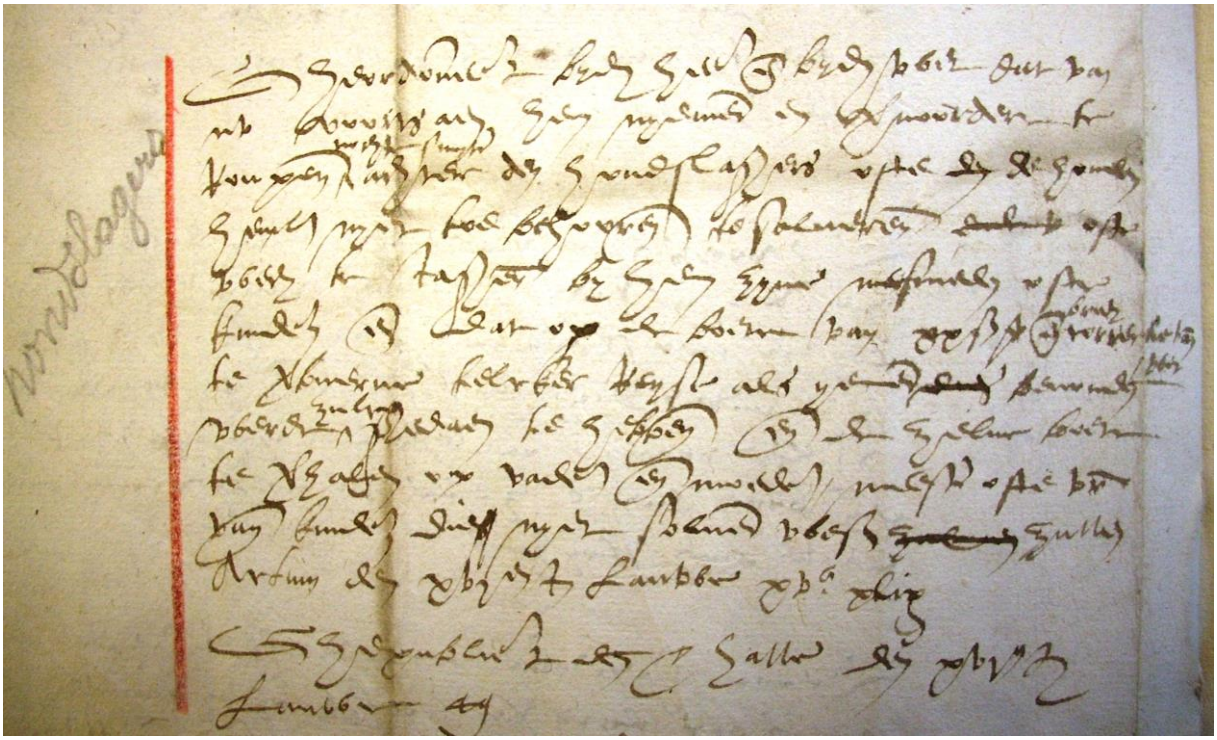

Gheordonneert byden heere ende byden wet dat van nu voortaen hem nyement en vervoordere te roupen noch te smyten achter de hondslaghers ofte de honden hemlieden nyet toebehorende te salveren ofte wech te jaghen by hemlieden zyne mesmieren ofte kinderen
ende dat op de boete van xx schele parisis ende correctie van de wet te verbuerene telcken reyse als yement bevonden werdt zulcx ghedaen te hebben ende de zelve boete te verhalen up vader ende moeder, meester ofte vrauwe van de kinders dies nyete solvabel wesen zullen

Actum den xvi den in lauwe xvc xlix
Ghepubliceert ter halle den xvi in lauwe

Het wordt dus verboden om nog te roepen of te smijten naar de hondeslagers. De hondenslagters waren de aangestelde 'dienaren van de wet' die de loslopende honden moesten gaan vangen – en ze onder andere buiten de kerk moesten houden.
Daarnaast was het ook verboden om de loslopende honden te 'salveren' of te redden of ze weg te jaren en dat op een boete van 20 schele parisis.

23 februari 1550 – Buitenlieden & de pointingen – Folio 65

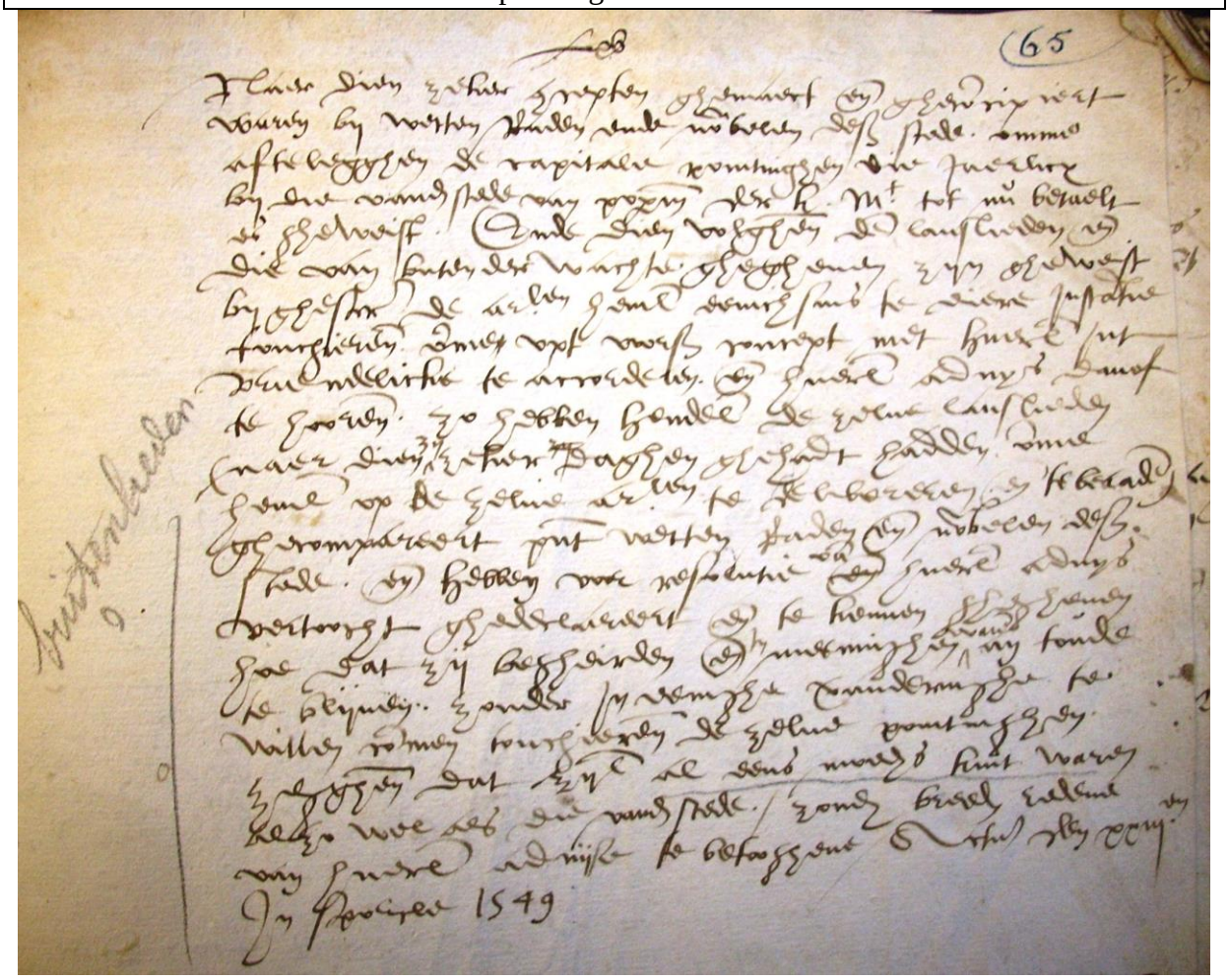

Naer dien zeker arresten ghemaect ende gheconscipieert waren by wetten, raden ende notablen deser stede omme af te legghen de **capitale pointinghen** die jaerlicx by die vande stede van Poperinghe den heere majesteit tot nu toe betaelt es gheweist
ende dien volghende de lanslieden ende die van buten der wachte ghegheven zyn gheweist by ghescrifte –
de artikelen hemlieden eenichsins te diere instantie tonchierende omme upt voorseide concept met huerlieden int vriendelicke te accorderen ende huerlieden advys danof te hooren,
zo hebben hemlieden de zelve lanslieden –
naer dien zij zekere daghen ghehadt hadden omme heurlieden op de zelve artikelen te delibereren ende te beraeden,
ghecompareert, present wetten - raden ende notabelen deser steede ende hebben voor resolutie van dende huerlieden advys vertoocht - ghedeclaereert ende te kennen ghegheven

hoe dat zy begheirden ende in meninghen waeren an toude te blyven zonder in eenighe veranderinghe te willen commen
tonchierende de zelve pointinghen –
ghegheven dat zylieden al eens moeders kint waren alzo vele als die van de stede zonder breeder redenen van huerlieden advyse te betooghene
Actum den xxiijsten in sporcle 1549

Verstrenging onderwijs

Op **29 april 1550** *worden , na de verbodslijst van 30 juni 1546, nieuwe richtlijnen voor het onderwijs gepubliceerd.*

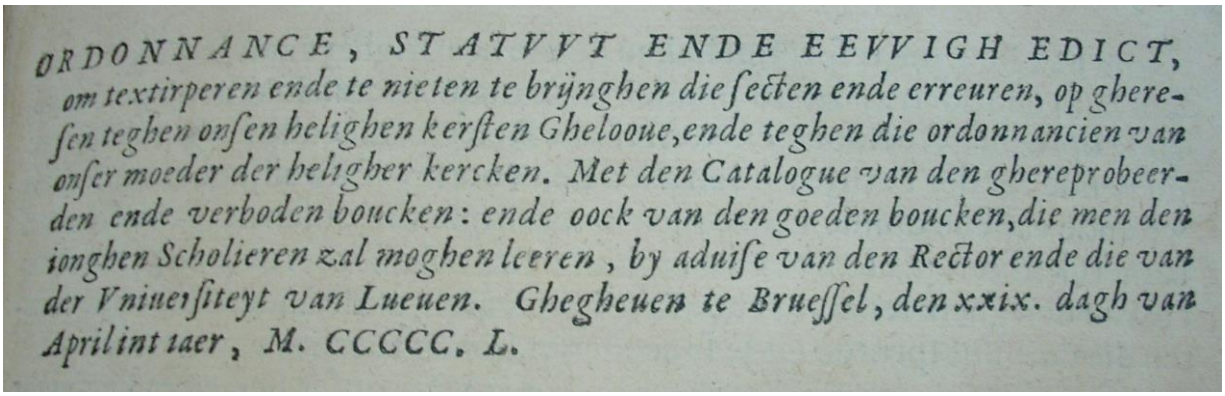
ORDONNANCE, STATVVT ENDE EEVVIGH EDICT, om textirperen ende te nieten te brijnghen die ſecten ende erreuren, op ghereſen teghen onſen helighen kerſten Gheloone, ende teghen die ordonnancien van onſer moeder der heligher kercken. Met den Catalogue van den ghereprobeerden ende verboden boucken: ende oock van den goeden boucken, die men den ionghen Scholieren zal moghen leeren, by aduiſe van den Rector ende die van der Vniuerſiteyt van Lueuen. Ghegheuen te Brueſſel, den xxix. dagh van Aprilint iaer, M. CCCCC. L.

Als studiemateriaal mogen alleen boeken worden gebruikt die door de Leuvense universiteit worden aanbevolen. Op **25 september 1550** *volgt nog een plakkaat over de aanstelling van onderwijzers: dit moet met de nodige omzichtigheid gebeuren. Een kandidaat-*'schoolmeester' *moet eerst aanvaard worden door de plaatselijke parochiepriester of* 'scholaster' (=*leraar in een kathedraalschool*). *Wie zonder die toelating begint te onderwijzen krijgt bij een eerste overtreding een boete van* 12 Carolusgulden. *Ook diegenen die ervan verdacht worden personen van 'quade leerynghe' aan te stellen, krijgen een boete.*

Enkele voorbeelden hiervan uit de Westhoek: in oktober 1557 *vraagt inquisiteur* **Pieter Titelmans** *een proces aan tegen* **Pieter Vlaminck,** *schoolmeester van Nieuwkerke. Die moet in 1561 naar Londen vluchten. De schoolmeester van Waasten,* **Beck,** *was al in 1558 richting Frankfurt* gevlucht.

Hun ware gelaat?

In 1550 verschijnen volgende spotpenningen op de paus en een kardinaal uitgegeven:
.

Als je ze omdraait zie je:

2 september 1550 – Sint-Jorisghilde – Resoluties A – Folio 65

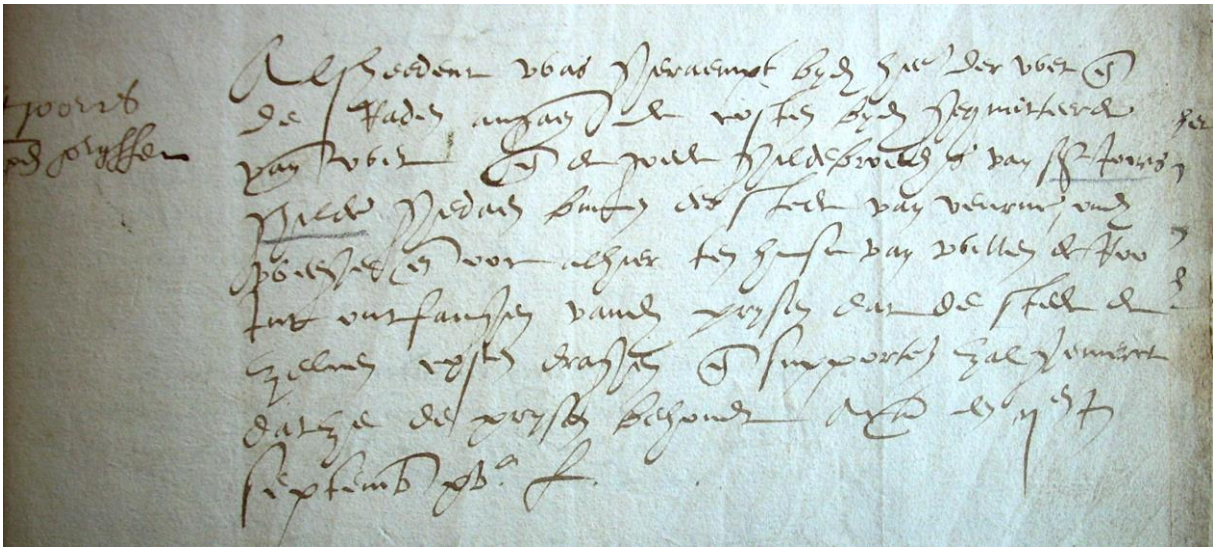

Als hedent was gheraemt by den heere, den wet ende de raden angaende de costen byden ghedeputeerde van de wet ende de goede **ghildebroeders van de St. Joorisghilde** ghedaen binnen de stede van Veurne,

onderweghens ende alhier ten huse van Willem Deroo int ontfanghen van de prysen dat de stede de zelven costen draeghen ende supporteren zal ghemerct daet ze de prysen behoudt
Actum xij ste september xvc L

13 september 1550 – Pensioen voor deurwaarder - Resoluties A

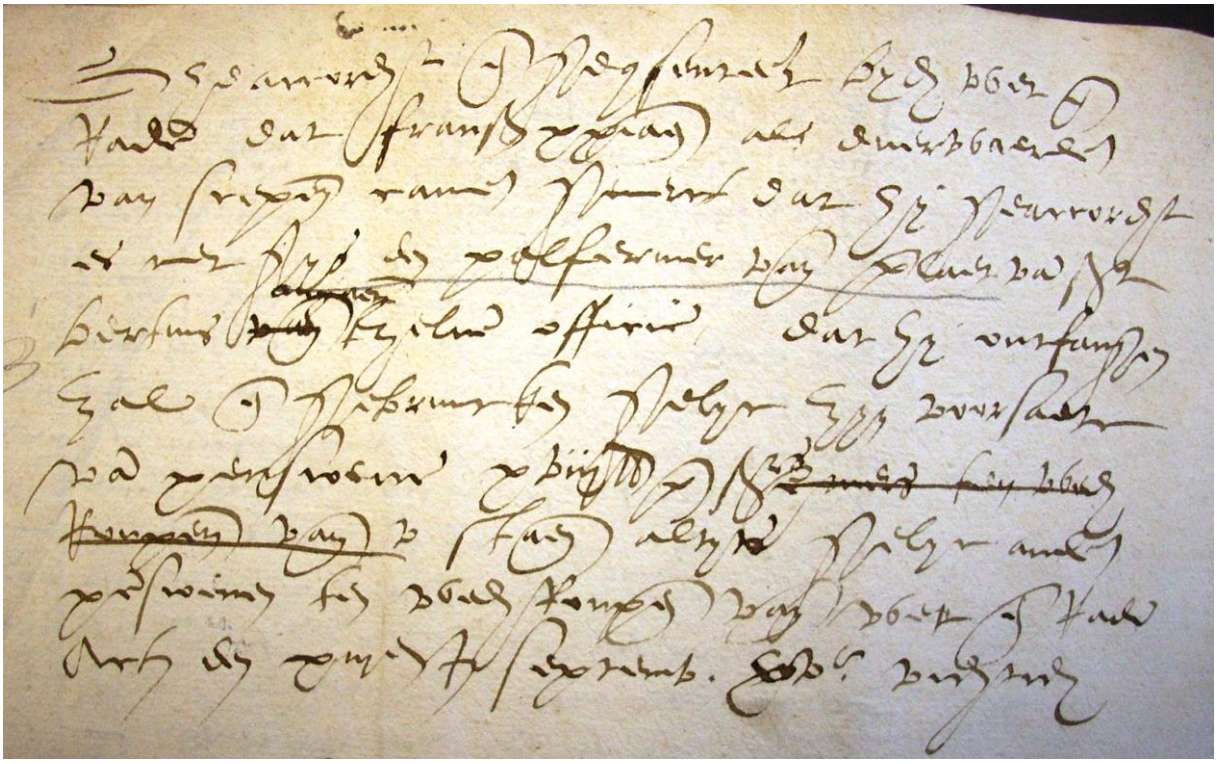

Gheaccordeert ende gheconsenteert by de wet ende raden dat **Frans Chrispiaen** als duerwaerder van de scepenencamer -
ghemerct dat hy gheaccordeert es met **Ghys de Pelsermer** vor de prelaet van St. Bertins tzelve officie dat hy ontanghen zal ende ghebruucken –
ghelyc sijn voorsaet van pensioen xviiij pond parisis sjaers,
staende altyts ghelyc ander pensioenen te wederroupen vande wet ende raden
Actum den xiij in september xvc vichtich

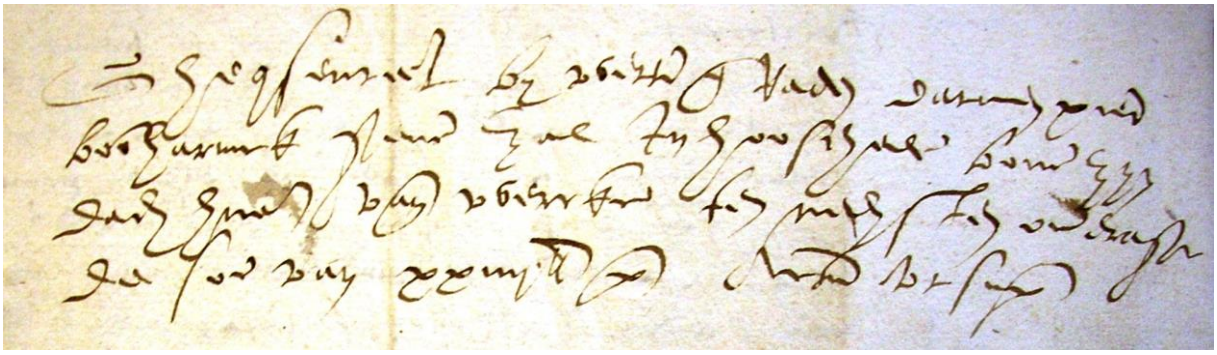

Gheconsenteert by wetten ende raden datmen **Pieter Bonharinck** gheven zal in hooschede[1] boven zyn dach huere van wercken ten neersten overdracht

[1] Hooschede: als gift

de somme van xxiiij pond parisis
Actum ut supra

13 september 1550 – Resoluties A

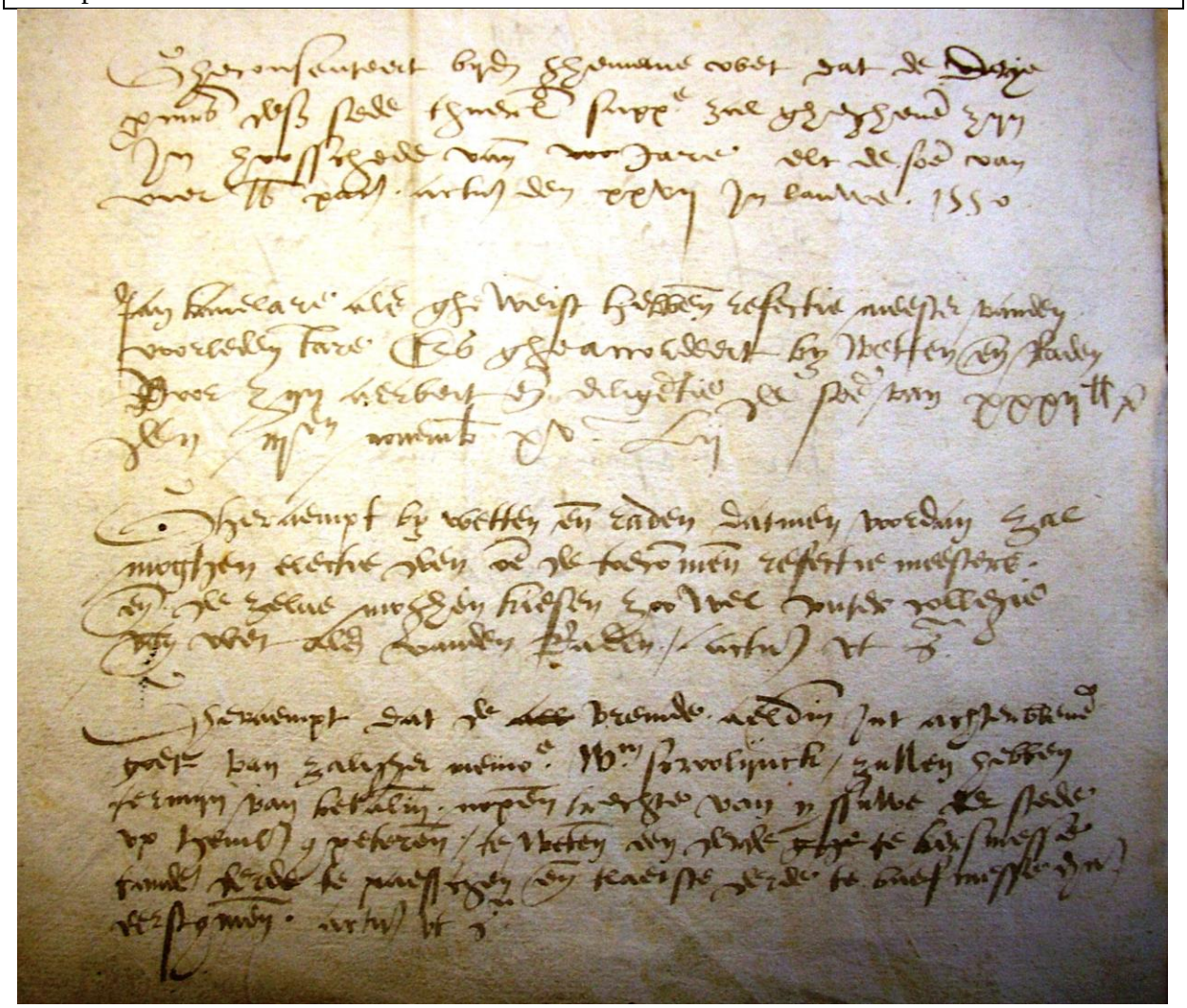

Gheconsenteert byden ghemeen wet
dat de drye **procureurs** deser stede thuerlieden supplement zal ghegheven zyn in hoosschede[2] van de voorjare elc de somme van vier pond parisis –
Actum den xxvij in lauwe 1550

Jan Bamelare als gheweist hebbende **refectiemeester** vanden voorleden jare es gheaccordeert by wetten ende raden voor zyn aerbeit ende diligentie de somme van xxxij pond parisis – actum iijde november xvc l

Gheraempt by wetten ende raden dat men voordan zal moghen electie wien omme de toecommende refectie meesters ende de zelve moghen kiesen zoo wel vuter collegie van de wet als vanden raden – Actum ut supra

Gheraempt dat de vremde aeldinghen int achterbleven goet van zaligher memorie Willem Scroolynck, zullen hebben termyn van betalinghe nopende trechte van issuwe der stede, up

[2] Hooschede: als gift

hemlieden competerende – te weten een derde te kersmesse, tander derde te paesschen ende tlaetste derde te kersmesse eerstcommende – actum ut supra

De Heilige Hieronymus – schilderij van Pieter Coecke. Pieter Brueghel de Oude was zijn leerling van 1545 tot 1550 en hij trouwde in 1563 Coeckes dochter Mayken. De achtergronden op Coeckes schilderijen, zouden van de hand van Brueghel geweest zijn.